

Korak naprej k normalnosti

Kaj vse prinaša prodaja Mercatorja, ki je prvi korak k poslovni normalnosti v Sloveniji; drugi, še večji korak k normalnosti bi bila privatizacija NLB

PETRA SOVDAT
petra.sovdat@finance.si

Čez približno devet do 12 mesecev bo šele znano, ali je Ivici Todoriću res uspel posel desetletja, kakor so podpis sporazuma o nakupu 53 odstotkov Mercatorja označili hrvaški mediji. Odločilna bo pridobitev dovoljenj vseh balkanskih varuhov konkurence. Kaj pa se bo dogajalo vmes in kakšne bodo posledice za deležnike procesa?

Za Mercator se v prvi fazi ne spreminja nič. Uprava bo morala še bolj zavihati rokave in racionalizirati poslovanje, saj so učinki pozimi sprejetih ukrepov zaradi vse slabšega poslovnega okolja že izničeni. Uprava se bo zdaj lahko bolj posvetila poslovanju, saj mu je, kot pravi predsednik uprave Toni Balažič, prodajni postopek »požrl« vsaj tretjino delovnika.

Tudi za Agrokor se za zdaj nič ne spreminja. Največ časa bodo porabili za dokapitalizacijo družbe in razdelitev koncerna na trgovski in prehranski del. Naloga obeh pa bo dogovor o reprogramu Mercatorjevih posojil.

Pogledali smo posledice prodaje.

Zaposleni

1 Agrokor je v zavezah ob nakupu trgovca obljubil, da bo spoštoval kolektivno pogodbo in da predvidene sinergije združene skupine ne temeljijo na odpuščanju Mercatorjevih zaposlenih, ki bi presegalo že napovedane ukrepe uprave družbe.

V slovenskem delu Mercatorja naj bi število zaposlenih po prvotnem načrtu uprave Tonija Balažiča zmanjšali za okoli 200, skupaj v skupini, predvsem na račun umikanja s trgov, pa okoli tisoč. A kot ugotavlja Balažič, je učinek ukrepov, ki jih je uprava pripravila lani, zaradi vse slabšega poslovnega okolja, upada porabe še pred napovedanimi novimi obremenitvami (višji stopnji DDV ter nov davek na nepremičnine) že izpuhtel. Zato pripravlja nove ukrepe, še strožje. Kakšni so, bo znano po današnji seji nadzornega sveta, po neuradnih informacijah pa bodo bolj usmerjeni na kratkoročne ukrepe, ne na dodatno odpuščanje, ki učinek prinese šele v naslednjem letu.

Dobavitelji in kupci

2 »Pod dogovorjenimi pogoji bo Agrokor podpiral Mercatorjeve dobavitelje s številnimi zavezami, ki med drugim vključujejo ohranjanje prostora na policah, upoštevanje pri tem vsa zavezujoča zakonodaja vključno s pravili konkurence,« so v petek sporočili iz konzorcija prodajalcev Mercatorja. Kot je ob tem dodal Dušan Zorko, šef Laškega, se zaveda, da bi bili natančnejši dogovori o prodajnem prostoru kršitev konkurenčne zakonodaje.

Konkurenčne prehranske družbe, domače ali tuje, bodo lahko s povezavo Mercatorja in Konzuma (ter njegovih hčerinskih trgovskih družb) dobile dodatne prodajne površine. Dokler bodo kupci zahtevali blago, na katerega so navajeni, racionalni trgovec ponudbe izdelkov ne bo spreminjal.

Mali delničarji

3 Po pridobitvi vseh dovoljenj oziroma po koncu prodajnega postopka za 53 odstotkov Mercatorja bo Agrokor moral objaviti prevzemno ponudbo za odkup preostalih 47 odstotkov trgovca. Cena bo enaka, 120 evrov za delnico. Vmes lahko delničarji neovirano z delnicami trgujejo na ljubljanski borzi. V podobnih primerih se borzna cena ustali nekaj odstotkov nižje od prevzemne cene. Skupaj bo na kapitalski trg prišlo 451,8 milijona evrov denarja.

Upravljanje Mercatorja

4 Ob 400 milijonov evrov vredni dokapitalizaciji (in ne najemanjem novih posojil za prevzem) naj bi Agrokor ločil trgovski in prehranski del koncerna. V zadnjem bo večinski lastnik Ivica Todorić obdržal 100-odstotni delež, v trgovskem, imenoval naj bi se Adria Retail, pa le še 51-odstotnega. Preostali delež bodo dobili njegovi financieri EBRD ter zasebna naložbena sklada Blackstone in One Equity Partners (v lasti investicijske banke JP Morgan). S tem bo Todorić izgubil del upravljalvske moči.

Čez dve do tri leta načrtujejo v Agrokorju, smo razkrili pred časom, tudi IPO (javno ponudbo delnic), s čimer bi v kapital družbe prišli tuji vlagatelji, Todorić pa izgubil še več moči. S tem bi se družba tudi kapitalsko okrepila. Izključena ni niti prodaja trgovske dejavnosti kateremu izmed tujih strategov - a na to bo treba počakati, saj svetovne trgovske družbe zdaj bolj

krčijo poslovanje in se umikajo z nedonosnih trgov, kot pa se širijo.

Opazna sprememba v Mercatorju boše, da bo njegova najbolj problematična trga, Hrvaško in BiH, v upravljanje vzel Konzum, Mercator pa bo prevzel upravljanje Konzumovih trgovskih verig Idea in Dijamant v Srbiji in Črni gori.

Uprave, v kateri zdaj sedijo Toni Balažič, Drago Kavšek, Igor Maroša in Stanka Pejanović, za zdaj ne bodo zamenjali, posebnega dogovora pa po naših informacijah niso sklenili.

Mercatorjevi upniki

5 Družba ima dobro milijardo evrov dolgov do bančnih upnikov in slabih 700 milijonov evrov dolgov do dobaviteljev. Uspešnost reprograma bančnih posojil je eden od pogojev za Agrokorjev nakup trgovca. Mercatorjev odlog plačevanja posojil (stand still) je pozimi podpisalo kar 38 bank, zato bo precej časa potrebnega tudi za dogovore z bankami, ki morajo zdaj preračunati skupno izpostavljenost do celotne skupine Agrokor. Zaradi velikega denarnega toka skupine sicer ne gre pričakovati odpoklicev posojil, ki se zgodijo, ko banke presodijo, da so možnosti poplačila manjše.

Plačilo dobaviteljev bo odvisno predvsem od poslovnega okolja - torej od tega, kako dobro bo posloval Mercator. Kot rečeno, se v trgovcu bojijo dodatnih obremenitev, višjih stopenj DDV in nepremičninskega davka, ki bodo dodatno poslabšale poslovanje. Slišati je, da država spet snuje zakon o določitvi plačilnih rokov - vendar pa uradniki pri tem pozabljajo, da plačilna nedisciplina ni posledica tega, da podjetja nočejo plačevati, ampak da denarja - preprosto - ni.

Država in politika

6 Konec tedna je največ hrupa povzročil prvak SD Igor Lukšič, ki je bentil nad privatizacijo. Čeprav vlada pri prodaji Mercatorja ni imela nobene pravne osnove, Lukšič Mercator šteje med tri večje družbe, pri katerih so »privolili« v privatizacijo. A evropska komisija vladi nalaga čim večji umik države iz kapitala družb. Naj bo to Lukšiču všeč ali ne, bo vlada morala seznaniti podjetja za prodajo - kot je obljubil tudi finančni minister Uroš Čufer - jeseni še podaljšati.

Dobra posledica prodaje bo tudi sporočilo tujim vlagateljem, da je tuji kapital pri nas zaželen (oziroma da ga vsaj ne odganjamo). Že pred meseci so tujci opozarjali,

Page: 2

Reach: 57000

Country: SLOVENIA

Size: 1142 cm2

2 / 2

da se lahko, če spet propade prodaja Mercatorja - in po odpovedih vrste drugih privatizacij -, vlagatelji obrnejo na trge, kjer je manj ovir pri vlaganju.

Od Agrokorja pa je odvisno, ali bo s svojim ravnanjem dokazal, da lahko »nacionalni interes« Slovinci res pokopljejo. Med državnim premoženjem, ki bi ga bilo treba čim prej privatizirati, sta NLB in NKBM, v kateri davkoplačevalci nenehno mečemo kapital, pa zaradi tega še vedno nista začeli opravljati osnovne dejavnosti, to je bolj financirati gospodarstvo.

Corporate governance

7 Če lahko Todoriću javnost očita tajkunstvo in navezo z vsakokratno hrvaško politiko, pamu po mnenju strokovnjakov ne more učinkovitega in optimiziranega upravljanja njegovih podjetij. Optimiziranje poslovanja, kot rečeno, izvaja že Balažičeva uprava, to razumejo - če je soditi po izjavah ene izmed vodilnih sindikalistk v Mercatorju Štefke Bezgovšek - tudi sindikati družbe.

Odškodninska odgovornost

8 »Prišel bo čas, ko se bo treba odkrito pogovoriti o odgovornosti za to, da Mercator ni bil prodan po ceni 220 evrov za delnico,« je v petek za Žurnal povedal prvi mož skupine Laško Dušan Zorko. Sam priznava, da je o čem bolj konkretnem še prezgodaj govoriti. Spomnimo pa, da so nekateri lastniki že ob lanski propadli prodaji želeli tožiti tiste, ki so zavrlji prodajo, pa nato pravne podlage niso našli. »Zdaj je drugače, pogodba je bila podpisana,« pravi eden od virov.

”

Za Mercator se v prvi fazi ne spreminja nič. Uprava bo morala še bolj zavihati rokave in racionalizirati poslovanje, saj so učinki pozimi sprejetih ukrepov zaradi vse slabšega poslovnega okolja že izničeni.

120

evrov na delnico bo za Mercator plačal Agrokor.

221

evrov na delnico bi za Mercator lastniki dobili lani.